

Identifisering av psykiske problemer hos personer med utviklingshemming

Første PAS-ADD kurs i Norge

Tekst:
Trude Stenhammer

11. og 12. mai 2011 arrangerte Habiliteringsavdelingen i Buskerud, i samarbeid med Stiftelsen SOR, det første Mini-PAS ADD kurset her i Norge. Foredragsholder var professor Steve Moss, utvikler av PAS-ADD systemet og Research Fellow, Manchester University. Steve Moss har også en Honory Post ved King's College, London, hvor han blant annet underviser på mastergradsstudiet «MSc in Mental Health and Learning Disabilities».

Steve Moss har arbeidet i 30 år med forskning innen fagfeltet funksjonshemming, utviklingshemning og psykiske lidelser. Hans arbeid med å utvikle PAS-ADD systemet (Psychiatric Assessment Schedules for Adults with Developmental Disabilities) er spesielt godt kjent, og systemet brukes i dag over hele verden. Han har i 20 år arbeidet ved The Hester Adrian Research Centre, Manchester University, og senere også ved The Institute of Psychiatry, King's College London, hvor han fremdeles har en Honorary Post.

The Psychiatric Assessment Schedules for Adults with Developmental Disabilities (PAS-ADD)

er det generelle navnet på et sett av evidensbaserte kartleggingsverktøy som har vært under kontinuerlig utvikling siden slutten av 80-tallet. I utgangspunktet var PAS-ADD utviklet for å identifisere psykiske vansker hos voksne personer med utviklingshemning. Nå er systemet utvidet og det finnes også utgaver som er tilpasset til bruk for barn og unge. Det brukes blant annet i barnepsykiatrien, og for barn som ikke har utviklingsforstyrrelser. Systemet består av: Mini PAS-ADD interview, PAS-ADD Clinical Checklist, PAS-ADD Clinical Interview, og ChA-PAS. Cha-PAS er barne-versjonen, som har en noe annerledes utforming fordi det blant annet inkluderer indikasjoner på ADHD. Systemet er brukt i Australia, Nord-Amerika og Europa. Det er oversatt til spansk, nederlandsk, tysk og gresk. Den belgiske oversettelsen er under utarbeidelse nå.

Mini PAS-ADD intervjuet, som dette kurset omhandler, er et kartleggings-

Professor Steve Moss.

Arkivfoto.

verktøy som inngår som en del av PAS-ADD systemet, beregnet for voksne mennesker med utviklingshemning. Det er designet for å gi grundig informasjon om mulige psykiatriske symptomer, gjennom et strukturert intervju av nærpersoner. Intervjuskjemaet har en veilednings-manual for hvordan symptomene skal kodes. Hvert spørsmål i intervjuskjemaet har en egen kode-manual, som intervjueren bruker aktivt under intervjuet. Dette kvalitetssikrer scoringen av intervjuet.

Mini PAS-ADD intervjuet kan brukes av personer uten psykiatrisk utdanning, men alle brukere må ha PAS-ADD sertifisering.

Mini PAS-ADD intervjukjemaet har to kategorier for scoring, episoder med symptomer de siste 4 ukene og tidligere episoder. Dette er viktig hvis personen har en stemningsforstyrrelse som fluktuierer, eller hvis personen har endret seg signifikant fra en tidsperiode til en annen. Utredningen gir scorer som er relatert til følgende mulige diagnoser:

1. Depresjon
2. Angstlidelser
3. Stemningslidelser
4. OCD, tvangslidelser
5. Psykoser
6. Uspesifiserte tilstander (som f.eks. demens og andre organiske tilstander)
7. Autisme Spektrum Diagnoser (ASD)

Hver diagnose har en såkalt threshold score. Hvis personen når, eller overstiger threshold scoren, er implikasjonen at vedkommende sannsynligvis bør få en diagnose. Det understrekes likevel at resultatet bør undergå en grundig klinisk vurdering av psykolog eller psykiater, og at dette er et kartleggingsverktøy, ikke et diagnostisk verktøy.

Kurset i Drammen var en suksess, både blandt leger, psykologer, vernepleiere og andre faggrupper. Verktøyet oppfattes som svært nyttig i forhold til å identifisere psykiatriske symptomer, spesielt i starten av en utredning.

Det forhandles nå om rettighetene til å lage en norsk oversettelse av Mini-PAS ADD. SOR har kontakt med to av de ledende norske forskerne på fagfeltet utviklingshemming og psykiske lidelser, for å drøfte mulighetene for et

Professor Steve Moss i aksjon i Drammen.

forskningsprosjekt på bruken av en norsk utgave av Mini-PAS ADD. Vi tenker oss et forskningssamarbeid mellom flere deler av spesialisthelsetjenestene, på tvers av helseforetak og regioner.

Flere PAS-ADD kurs vil bli avholdt i Norge i tiden fremover.

For mer informasjon om PAS-ADD se <http://www.pasadd.co.uk>

For kurs i Norge ta kontakt med tsw@sorpost.no ●●●